Bağ-Kur (4/b) sigortalılığının başlaması ve prim borcu

Bağ-kur kaydı, 4b sigorta, bağ-kur girişi, esnaf sigortası olarak da bilinir.

Nedir?

Bağ-Kur, kendi adına çalışanların sigortasıdır. Kanundaki adı 4/1-b sigortalılığıdır. Gelir vergisi mükellefiyseniz sigortalılığınız, vergi mükellefiyetiniz başladığı gün kendiliğinden başlar. Ayrıca başvurmazsınız ama prim borcunuz da o günden itibaren işler. Ödemediğiniz prim; sağlık hizmeti almanızı, Hazine desteğini ve emekliliğinizi doğrudan etkiler.

Kimler için?

- Vergi kaydı yeni açılan esnaf, tacir ve serbest meslek sahipleri
- Limited şirket ortakları ve vergiden muaf esnaf (başlangıç tarihleri farklıdır)
- Bağ-Kur borcu biriken ve bunun sonuçlarını merak edenler
- Vergi kaydı açık kaldığı için prim borcu çıkanlar

Gerekli belgeler

e-Devlet şifresi	PTT şubelerinden ya da e-imza veya mobil imzayla

Adım adım

1. **Başlangıç tarihinizi öğrenin**

   Gelir vergisi mükellefiyseniz Bağ-Kur'unuz vergi mükellefiyetinizin başladığı tarihte başlar; bu tarihi vergi levhanızda ve Dijital Vergi Dairesi'nde görürsünüz. Limited şirket ortaklarında başlangıç şirketin ticaret siciline tescil tarihidir, vergiden muaf esnafta ise esnaf ve sanatkâr siciline kayıt tarihidir.

2. **Bağ-Kur kaydınızı e-Devlet'te kontrol edin**

   Vergi dairesi kaydınızı SGK'ya kendisi bildirir; sizin başvurmanız gerekmez. e-Devlet'te SGK hizmetlerinden 4/b kaydınızı ve başlangıç tarihini kontrol edin. Tarih uyuşmuyorsa SGK'ya başvurun.

3. **Başka bir sigortanız var mı, bakın**

   Aynı dönemde bir işyerinde SGK'lı (4/a) çalışıyorsanız 4/a esas alınır ve sizden Bağ-Kur primi istenmez. İsterseniz yazılı talep vererek 4/b primini de ödeyebilirsiniz.

4 **Prime esas kazancınızı belirleyin**

Prim, bildirdiğiniz kazanç üzerinden hesaplanır. Hiç bildirmezseniz kazancınız alt sınır kabul edilir; alt sınır asgari ücrete göre belirlenir.

5 **Primi her ay zamanında ödeyin**

Her ayın primini, izleyen ayda SGK'nın belirlediği günün sonuna kadar ödersiniz. Borcunuzu e-Devlet'ten görüp anlaşmalı bankalardan ödeyebilirsiniz.

6 **Borç birikirse kapatın ya da taksitlendirin**

Geciken primlere gecikme cezası ve gecikme zammı eklenir. SGK'ya başvurup borcu taksitlendirirseniz, taksitleri ödediğiniz sürece sağlık hizmeti hakkınız korunur.

7 **İşi bırakınca vergi kaydını kapatın**

Sigortalılık, faaliyete son verdiğiniz tarihte sona erer. İşi bırakma bildirimini bir ay içinde vergi dairesine verin; geciktirirseniz prim borcu çıkabilir.

Süre

Sigortalılık vergi mükellefiyetinin başladığı tarihte başlar, faaliyete son verilen tarihte biter. Her ayın primi izleyen ayda SGK'nın belirlediği günün sonuna kadar ödenir; işi bırakma bildirimi bir ay içinde verilir.

Bilmeniz gerekenler

- Sağlık hizmeti için iki şart vardır: başvurudan önceki son bir yılda toplam 30 gün prim ödeme gününüz olmalı ve 60 günü aşan prim borcunuz bulunmamalı. 18 yaşından küçükler, acil durum, trafik kazası, iş kazası, meslek hastalığı ve bildirimi zorunlu bulaşıcı hastalık gibi hâllerde bu şartlar aranmaz. Taksitlendirdiğiniz borç, taksitler sürdükçe engel olmaz.
- Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası priminin 5 puanlık kısmını Hazine karşılar. Bunun için size düşen kısmı her ay yasal süresinde ödemelisiniz. Ayrıca prim, idari para cezası, gecikme cezası ya da gecikme zammı borcunuz olmamalı. Taksitlendirdiğiniz ya da yapılandırdığınız borçta, taksitler sürdükçe destek devam eder.
- Emeklilik başvurusu yaptığınız tarihte, genel sağlık sigortası primi de dahil hiç prim borcunuz olmamalı. Borcunuz varken emekli aylığı bağlanmaz.
- Geciken prime ilk üç ay her ay için %3 gecikme cezası eklenir. Ardından borç ödenene kadar gecikme zammı işler.

Sık sorulanlar

Bağ-Kur için ayrıca başvuru yapmam gerekir mi?
Hayır. Vergi kaydınız açılınca vergi dairesi durumu SGK'ya bildirir ve kaydınız kendiliğinden yapılır. Siz yalnızca kaydınızı kontrol edip primi ödersiniz.

Hiç kazanç bildirmezsem ne olur?
Kazancınız alt sınır kabul edilir ve priminiz asgari ücrete dayalı bu tutar üzerinden hesaplanır. Prim borcunuz yine oluşur.

Yeni başladım, hemen hastaneye gidebilir miyim?
Acil durum, trafik kazası, iş kazası gibi hâllerde evet. Bunların dışında son bir yılda toplam 30 gün prim ödeme gününüz olmalı ve 60 günü aşan prim borcunuz bulunmamalı.

Dükkânı kapattım ama vergi kaydım açık, prim işler mi?
Sigortalılık faaliyetin sona erdiği tarihte biter. Yine de borç çıkmaması için bir ay içinde vergi dairesine işi bırakma bildirimi verin.

Dayanak: 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu md. 4/1-b ve md. 7 (sigortalılığın başlangıcı) · 5510 sayılı Kanun md. 8 ve md. 9 (bildirim, sigortalılığın sona ermesi) · 5510 sayılı Kanun md. 53 (4/a ile 4/b çakışması) · 5510 sayılı Kanun md. 67 (sağlık hizmeti şartları ve istisnaları) · 5510 sayılı Kanun md. 28, md. 80, md. 81/1-j, md. 82, md. 88 ve md. 89 (emeklilikte borçsuzluk, prime esas kazanç, Hazine desteği, ödeme süresi, gecikme cezası ve zammı) · 213 sayılı Vergi Usul Kanunu md. 160 ve md. 168 (işi bırakma bildirimi). Bu rehber genel bilgilendirme amaçlıdır; kendi durumunuz için bize danışın.